

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יב.

עין משפט
נר מצוה

שפיתת קדירה כשמניחין אותה אלל האור על גבי כירה קרי שפיתת לשון שפות הסיר (יחזקאל טז): ולא חשו חכמים. אע"פ שסמך איסור אלל היתר מאלל. הכא נמי אע"פ שבני העיר האסורין סמוכין לבני חוזה לה שאין להם עבודת כוכבים היום לא חשו: מאי לא חשו.

דלמא מהדר ישראל אפיה. וא"ת מאי שנה משאר איסורים דעלמא דשריא ביוזא ונכנס וי"ל דהא דשרינן בעלמא יוזא ונכנס היינו היכא דנתפס כנגד אס מאלא ישראל ונבע ליה לדינא אלל הכא יכול למחוז הכף של נבלה בקדירה ויאמר להגיס את תבשילך נתכוונתי שלא יקדיח אי נמי הכא מיירי בתבשיל אכסנאי דלא מרתת מיניה ולרצא איכא למימר דשרי יוזא ונכנס אפי' תבשיל אכסנאי ומשום הכי לא מייתי רצא מבשר נבלה לדמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים דהתם עובד כוכבים מרתת דלמא חזי ליה ומבע ליה צדיק: ושרי עובד כוכבים נביאה בקדיר.

פירש ר"י שדי צטר כחושה שלו ושקיל צטר שמינה כדי להרוח אלל צחוס כדי להכשיל את ישראל לא חיישין אפילו הולך למרחוק ורמיה מדלקמן דפרק שני (דף טז): גבי ההיא ארצא דמורייסא דלא חייש לתערוצת חמרנא כיון דקיימא דמורייסא גלומא פי' צוחא וקיימא דחמרנא צארבעה לומי פירוש צארבע זוזי ומחא עטמא צעקנין צלל יוס קדירות שלנו לשפוחותינו עבודת כוכבים ולא חיישין דלמא הטילה איסור צמוכו: דבנותה ה"ג לא חשו חכמים דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים. פירש הקונטרס דנימא דמיס הללו שהוא לוקח מהן צטר זו של בני תוכה הן וכבר היו נקריס לעבודת כוכבים ואסורין מדאורייתא דכמי לא ידעך צידך מאומה משמע דלא ציי נמי אס הוה ידעינן צודאי שהם של עבודת כוכבים אסורין ושאינה הכא משום דלא חשו ולרצא אפי' למיחש חיישין ואסור וקשיא דלקמן דפ"ג (דף טז). ושם ד"ה מסתברא קאלמא דרבי יצבי וקמיציעא להו דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים אסורין או מותרין ומסיק רב נחמן דמותרין ומייתי רציה ממתניתין עובד כוכבים שהיה נושה צו ישראל מנה ומכר עבודת כוכבים והציל לו המעות מותרים ושמה משום הכן קשיא פ"ה דמי עבודת כוכבים שנקריס היו לעבודת כוכבים ולא דמי דהיה דפ"ג דר"ל חליפי עבודת כוכבים וחליפי עבודת כוכבים אינם אסורים אלל כשהחליפם ישראל אלל כשהחליפם עובד כוכבים מותרין מיהו קשיא דאפי' הוה נקרינן לעבודת

רבינו חננאל

עטלוזה של עזה מה היא כלו עזה מותרת או אסורה אמר ליה לא הלכת לצור מייק רצוא ישראל ועובד כוכבים ששפתו שתי קדירות ע"ג כירה אחת ואמרו חכמים כי עבודת ישראל מותרת ולא חשו לה כלום. מאי לא חשו לה משום דבר נביאה ולא אמרי דלמא אהדר אפיה ישראל ושרא ליה עובד כוכבים בשר נביאה בקדירה דכוותה הכא נמי לא חשו לה חכמים בדמים הנמצאים ביד בני עזה משום דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים ולא אמרי דלמא כן עטלוזה היבטוה ליה ולמה דימה לו הדבר לצור שכן היו דירחם ישראל ועובד כוכבים והיו מבשלין יחדו. רב אמר לא חשו להן חכמים משום בישולי עובדי כוכבים דכוותה הכא לא חשו להן משום יום אידם כלומר כש שכל אחד ואחד מבשל קדירותו כן כל אחד מקום שיש בו עבודת כוכבים הוא יום אידו: רבה בר עולא אמר לא חשו להם חכמים משום צינורא פי' שבא ניתוח צינורא מפי העובד כוכבים ונפילה בקדירה של ישראל דכוותה הכא נמי לא חשו להן חכמים משום עבודת כוכבים לא ישתה וישתה ויטלנו מפי שנראה כמשתחה אינו נראה כמשתחה מותר וכן אם נתפורו לו מעות בפני עבודת כוכבים לא ישוה ויטלם מפי שנראה כמשתחה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה כמשתחה מותר. מעיין המושך מים בפני עבודת כוכבים לא ישוה וישתה מפי שנראה כמשתחה לעבודת כוכבים וכן פירצופות המקלחין מים בכרכין לא יניח פיו על פיהם וישתה מפי שנראה כמנשק לעבודת כוכבים. וצריכין דאי תנא קיץ וכו' ופשוטה

הכא דכוותה: משום צטר נבילה. ואע"ג דאיכא למיחש לאיסור דאוריית' לא חשו לאחזוקי איסור בקדירות מן הספיקה: הכא נמי. לא חשו חכמים דמי עבודת כוכבים צדי עובדי כוכבים צחמוה לה דימא אסור למכור להם צהמה (ט) דמיס הללו שהוא מקבל מהן מחמת צהמה זו דמי עבודת כוכבים הן שהצהמה היום לצורך בני תוכה היא ונקריס היום לעבודת כוכבים והוא איסור דאורייתא מלא ידעך צידך מאומה וגו' (דברים יג) וכ"ש היכא ידעינן דמשל חוזה לה הן דלספק איסורא דרצנן לא חיישין דנימא דלמא האי גברא שייך צטר בני תוכה והוה היום יום אידו ועבר האי גברא ארצנן דאסרי לישראל לשאת ולתת עמם ציוס איד: רצא אמר. האי לא חשו לאו לצטר נבילה קאמר דנילף מינה דכוותה דלא ניחוש לדמי עבודת כוכבים דהא לא דמי דהתם לית הגאה לעובד כוכבים דישדי נבילה לקדירה (ט) דמיסתי דאי חזי ליה ישראל תבע ליה צדינא אלל הכא מתכוין עובד כוכבים לעשות רצון צמיו אלל הי"ק לא חשו להם חכמים משום בישולי עובדי כוכבים דלמא סמיך ישראל (ט) לעובד כוכבים לצליה וקאחיל צוילי עובדי כוכבים דרצנן: וה"ג היכא דפשיטא דמיס הללו מתוך תיבתו לקחם וליכא למיחש לאיסורא דאורייתא לא חשו חכמים ללספק איסורא דרצנן: משום יוס איד. למיחש דלמא האי עובד כוכבים שייך צטר בני תוכה ושקיל וטרי האי ישראל צדיה ציוס אידו: רצא בר עולא אמר. ציוס אידם של בני עזה לא שרא ר"ח לשאת ולתת עם בני עטלוזה ולא דמי לשתי קדירות דהתם ליכא למיחש משום בישולי עובדי כוכבים מני א חכמי ישראל חזא וימנא צחמוס אלל הכא איכא למיחש דלמא האי עובד כוכבים שייך צטר בני תוכה הואיל וסמוכה לה ומתני' דקמתי דחוזה לה מותר לאו צסמוכה כולי האי קאמר ור"ח לפני

(א) [ומספתא פ"ו ה"ג], (ב) שבת טז: קמו: צילע ט"ה, (ג) ציל תהי"ד, לפי גי' רש"י ה"ד י"ל דלמא כבד מדפריך הכא והא אריי א"ה

גליון הש"ס
גמ' אילימא דלא מתחו. עיין ירושלמי פ"ט דנבלה על משנה ב:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' להם צהמה מפני שמיס וכו' היום לעבודת כוכבים ואסורין מדאורייתא כ"ל וימנא והוא נמחק: (ב) ד"ה רצא וכו' ומיסתי: (ג) בא"ד ישראל על העובד כוכבים:

לעזי רש"י
שנושא"ה. עולקה.

מוסף רש"י
כל מקום שאסרו חכמים מראית העיני. שלא יחשדוהו באיסור (שבת טז).

אידיהן הוא דשרי וה"ק לא חשו להם חכמים לשמא נמוה צינורא מתוך קדירת עובד כוכבים לתוך קדירת ישראל והאיל ואיסור קל הוא חדא דלא שכיח ועוד דאי נמי שכיח צטיל צרובא ה"ג לא חשו לאיסור חוזה לה של בני עזה ואע"פ שסמוכה לה ממש: כל היכא דמי שיש בה עבודת כוכבים משמע שהיום עובדין ליראה שלהם: אסור ליכנס לטובה. משום חשד דאמרי איהו נמי אזיל למפלת: יש צטר לו קוץ. נתחב לו קוץ צרגלו: ואם אינו נראה. מפרש לקמן: פרוצפות המקלחין מים. פרוצפות אדם חלווין ונכנס סילון מים לאחוריהם לתוכן ויואחין דרך פיהם: צנכיס. דרך יושבי כרכים להתנהג צגדולה לכא נקט כרכיס: ע"ג סילון. צינור ממוצר בקרקע: מפני סכנה. שלא יבלע עלוקה ששוא"ה צלע"ו: אילימא דלא מיסחוי. שאין אדם רואהו: כל מקום שאסרו חכמים. דבר המותר ואסרוהו מפני מראית העיני שהרואהו חושדו צצטר עבירה: אפילו צחדרי הדריס אסור. צמקום שאין אדם רואה אסרוהו: ואם אינו נראה כמשתחה. שפונה אחריו או צידו לצד עבודת כוכבים: למיול קמיה. עד שיעבור מנגד עבודת כוכבים: אלל מעיין דאיכא סכנה דאי לא שסי מייס. צצמא:

(ט) דפסקינן צאימר חמרנא צצין גלימא צצין וה"ג נאמר הכי ויהא שהוא קצוע לקנות שמשישי עבודת כוכבים ולרכיה הלך לבני תוכה אסור דאיכא למיחש לדמי עבודת כוכבים אלל התם מיירי צצריד שאינו קצוע לכך ולפיכך יש לתלות צאימר גלימא צצין ורצא פליג ואמר אי הוה לן למיחש לדמי עבודת כוכבים שהיה היריד עשוי לכך חיישין ואפילו צחמוה לה אלל רצא צצרי דאין היריד עשוי לכך ומשום יוס אידם איציעיל ליה: צ"ל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העיני וכו'. פי' רב נסים גאון דאין הלכה כרב מדתנן פרק שני דחולין (דף מ"א. וע"ש צמס) וצצוק לא יעשה כן שלא יתקה המינים ועוד תנן צצבת (דף קמו): שוטחן צחמה אלל לא כנגד העם אלמא לא אסרו צצטר פליג וצצוק לא יעשה כן שלא יתקה המינים ועוד תנן החסיד וצתוספות צצינו יהודה מנאמי נראה לר"י (א) דהלכתא כרב כדפרישית צצבת פ' צמה אשה (דף טז). ושם ד"ה אמר: והאמר רב יהודה: אמר רב וכו'. ואף על גב דפליגי ציה תנאי צצטר צמה אשה (שבת דף טז): מ"מ לא צצני לתוך דפליגא הך צצרימא על רב יהודה: פרוצפות